

Uprchlíci ve vlastní zemi

Mnichovská dohoda a odtržení pohraničí vyvolaly dosud největší jednorázovou vlnu uprchlíků v českých dějinách. Podle oficiální statistiky z pohraničních oblastí připojených k nacistickému Německu do vnitrozemí uprchlo celkem 171 401 lidí, z toho 141 037 české národnosti, 10 496 Němců a 18 673 Židů. Uprchlíci začali z pohraničí přicházet již během sudetské krize v květnu 1938 a tento proud znovu zesílil již ve druhé polovině září, ještě před Mnichovskou dohodou. Další vlnu židovských uprchlíků pak v listopadu vyvolala „křišťálová noc“. Od května 1938 do „křišťálové noci“ v listopadu 1938 z pohraničí utekli prakticky všichni židovští obyvatelé – podle celoříšského sčítání lidu z května 1939, při němž museli Židé vyplňovat speciální „doplňkové karty“ – zde již žilo pouze něco málo přes dva tisíce Židů. Většina z nich byli židovští „míšenci“ nebo žili ve smíšených manželstvích.

276 – Uprchlický tábor ve Štětí zřízený pro uprchlíky ze Sudet, říjen 1938

© ČTK (foto, 2013)

Podobně jako za první světové války byly české země po Mnichovské dohodě posety uprchlickými tábory, které nabízely – často velmi skromné – ubytování a základní péči těm, kteří neměli kam jít. Vzniklo jich celkem 285, z toho 131 v Čechách a 154 na Moravě. Tábory byly často zřízeny v malých ubytovnách, v hotelích či například školách. Uprchlíci byli zpravidla ubytováni odděleně podle národnosti a také podle politické příslušnosti.

Integrace Čechů, vystěhování pro Židy a Němce

Ne všichni uprchlíci z pohraničí byli ve zmenšeném státě vítáni. Především v prvních dnech a týdnech po Mnichovu zastávaly československé úřady velmi úzkou definici „přesídlenců“ a snažily se zabránit příchodu Němců a Židů z pohraničí nebo je dokonce vracely do obsazeného území. V této době se ještě předpokládalo konání lidového hlasování o sporných částech pohraničí, a proto Československo nemělo zájem, aby protinacističtí uprchlíci tyto regiony opouštěli.

Přístup československých úřadů k židovským uprchlíkům se však zřetelně ukázal během „křišťálové noci“. Ministerstvo vnitra okamžitě nařídilo, aby přes provizorní hranici nebyli pouštěni Židé z pohraničí. Na mnoha místech byli židovští uprchlíci, ať již byli násilím vyhnáni nebo uprchli sami, československými úřady skutečně vraceni. Protože němečtí pohraničníci je zpravidla nepouštěli zpátky, putovaly skupiny Židů mezi českými a německými pohraničníky. Odmítání židovských uprchlíků navazovalo na praxi zavedenou uzavřením československo-rakouské hranice po „anšlusu“ Rakouska. Nyní se však jednalo o lidi, kteří byli ještě před několika dny československými občany. Reakce na příchod židovských a německých uprchlíků z pohraničí ukazují, že v Československu po Mnichovské dohodě převládla úzce pojatá definice uprchlíků: za ty byli považováni především etničtí Češi.

Přístup k židovským uprchlíkům nebyl však důsledný a většina z nich nakonec do vnitrozemí – legálně či ilegálně – přešla. Striktní postoj československých úřadů zmírňovaly zároveň intervence západních států, především Velké Británie. Ostatně právě v této době probíhala jednání o britsko-francouzské půjčce, která měla Československu pomoci vypořádat se s dopady Mnichovské dohody, a Velká Británie ji podmiňovala tolerantnějším přístupem k uprchlíkům.

Ústav pro péči o uprchlíky

Desetitisíce uprchlíků vytvářely naléhavý sociální a zdravotní problém. Vláda proto 11. listopadu 1938 rozhodla o zřízení Ústavu pro péči o uprchlíky. Zatímco za první republiky byla péče o uprchlíky před nacismem považována za dobrovolnou a soukromou záležitost uprchlických výborů, přejal nyní za jejich ubytování, stravování, ošacení a zaměstnání zodpovědnost stát. Změna přístupu byla pochopitelně způsobena tím, že převážná část uprchlíků z pohraničí byli Češi. Úřady – stejně jako česká veřejnost – považovaly za nezbytné tyto příslušníky národa co nejrychleji reintegrovat do společnosti. To však neplatilo pro ty uprchlíky, kteří byli kategorizováni jako Němci nebo Židé. Po těch se požadovalo naopak co nejrychlejší vystěhování do zahraničí. Totéž platilo také pro nejméně pět tisíc německých a rakouských uprchlíků, kteří do Československa uprchli před Mnichovskou dohodou.

277 – Úryvek ze zprávy policejního ředitele v Českých Budějovicích ze 17. prosince 1938 o vracení uprchlíků židovské a německé národnosti

„Počátkem října t. r. přišlo do Českých Budějovic velké množství uprchlíků, kteří byli vráceni zpět do zabraného území. Byli mezi nimi nejen běženci, kteří dobrovolně uprchli před trýzněním ordnerů¹, nýbrž i osoby, které byly krátkou cestou vykázány německými úřady ze zabraného území.

Uprchlíkům židovské a německé národnosti byly dnem 8. října 1938 doručovány výměry s výzvou, aby se vrátili do svých domovů, a k tomu stanovena byla lhůta 24 hodin vzhledem k pokynům, aby repatriace byla prováděna se vším důrazem.“

Národní archiv

¹ Podle Ordnergruppe, z němčiny: příslušníci sudetoněmeckých nacistických paravojenských jednotek Sudetendeutsches Freikorps.

POLICEJNÍ ŘEDITELSTVÍ V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH.

93

Číslo jednací: 4754/3 pres.

Předmět:

Fischerová Anna, zpráva o akci proti Židům v Kar. Varech

K číslu:

Příl.:

Dne 24. listopadu 1938.

Presidiiu zemského úřadu v Praze

předkládám ve věci v hesle uvedené tuto zprávou:

Dne 21.11.1938 dostavila se ke zdejšímu úřadu Fischerová Anna, nar. 18.3.1902 v Karlových Varech, příslušná do Karl. Varů, židovské národnosti, nyní bytem v Čes. Budějovicích, Mánesova ul., čp. 1085 a udala do protokolu toto:

Jmenovaná bydlela až do 10.11.1938 v Karlových Varech. Toho dne přišli do jejího bytu o 15.30 hod. čtyři Ordneři a 2 úředníci Gestapo a odvedli ji spolu s jejími rodiči a 4 sestrami do "Schützenhausu" v Karlových Varech, kde bylo postupně soustředěno na 500 osob židovského původu z Karlových Varů a okolí. Ze Schützenhausu byly tyto osoby dopraveny v otevřených vozech do komisariátu Gestapa. Během cesty ulicemi Karlových Varů projížděly špalírem obecnostva, které se vůči nim chovalo nepřátelsky a častovalo je urážlivými a hanlivými výkřiky. Po výsledku v komisariátu Gestapo, kde byly zjištěny jejich přesné nacionálie, byly všechny zadržené osoby dopraveny vězeňskými auty do vazby okresního soudu v Karlových Varech, kde byly ponechány od čtvrtka do soboty dne 12.11.1938 dopoledne.

Jmenovaná prohlásila, že s nimi nebylo jednáno brutálně a že nebyli

POLICEJNÍ ŘEDITELSTVÍ V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

týráni. Příslušníci SS vyjádřili se vůči nim v tom smyslu, že mohou být rády, že byly vzaty do ochranné vazby, jinak že by byly již visely v jedné řadě.

V sobotu dne 10.11. 1938 dopoledne byli zadrženi odvezeni dále do Falknova, kde byli opět uvězněni. Bylo jich asi 70 žen a 10 mužů - vesměs židovského vyznání. Tam jim bylo řečeno agentem Gestapa, že budou odstrčeni přes hranice a že se nesmí již nikdy vrátit do Německa, jinak že jim nemůže být zaručen život ani na 14 dní.

Budou odvezeni ke hranici, kde mají překročiti státní hranici v malých skupinách, a to na místech, kde nestává žádné nebezpečí, že by byli zadrženi československými pohraničními orgány.

Kolem 16. hod. dne 14.11.1938 odjel transport dvěma autokary směrem k hranici, kam dorazil asi v 18 hod. V blízkosti československé státní hranice na hlavní silnici do Plzně musely všechny osoby z autokarů vystoupiti, byly rozděleny ve skupiny po 7 až 15 osobách a pod dozorem civilních orgánů Gestapa - každá skupina zvláště a v delších intervalech dovedeny po státní silnici až ke hranici.

Fischerová tvrdí, že v místě, kde překročili státní hranici, byly hraniční závory a příkop, přes který prý jim ještě orgánové Gestapa pomohli a ukázali jim po hlavní silnici na Plzeň, při čemž jim důrazně přikázali, aby se nehlásili nikde a u nikoho, zvláště ne u policie, nebo u obce a aby se nikdy nevraceli do Německa.

Odstrčení židé šli pak pěšky po státní silnici bez jakéhokoli zastavení až do Plzně. Zde vyhledala Fischerová své příbuzné, kteří jí dali peníze na další cestu do Čes. Budějovic, kde nyní bydlí u svých bližších příbuzných.

Fischerová prohlásila u zdejšího úřadu, že se za žádných okolností nemůže vrátiti do Německa, neboť se cítí ohrožena na životě. Jmenovaná přihlásila se a je vedena ve zdejší evidenci uprchlíků a zdejší úřad ihned učinil příslušná opatření ve smyslu tamního výnosu ze dne 18.10.1938 č.j. 3885/3 ai 1938 odd.20a./58.

Policejní ředitel:

K. ČIS.

19.11.38

V Praze, dne 2.ledna 1939.

P.T.

Magistrát hl. města

P r a h y .

Nížepodepsaný Theodor Nettel, nar. dne 3.června 1870

v Tiefenbachu, okres Jablonec n./N. příslušný tamtéž, žádá za
povolení pobytu v Praze pro sebe a svoji manželku paní Lilly roz.
1878
Straussovou nar. 10./VIII. ve Fürthu.

Přistěhoval jsem se z Tiefenbachu, okres Jablonec n./N.
v zabraném území, kde jsem měl dosud stálé bydliště. Jako důvod
přestěhování dovoluji si uvést:

Dne 15.září m.r. opustil jsem se svojí manželkou Tiefen-
bach a uchýlili jsme se ke svému synu do Prahy. Na opětovné výzvy
v novinách a v rozhlasu, aby se všichni uprchlíci vrátili do svých
domovů, odjeli jsme dne 6.října m.r. z Prahy opět do Tiefenbachu,
abychom vyčkali plebiscitu. Dne 10./XI. m.r. jsem byl jako všichni
židé v Německu, po známém atentátu v Paříži zatčen a dopraven do
koncentračního tábora v Sachsenhausen-Oranienburg. Jelikož bylo
prokázáno, že jsem nikdy nebyl politický činný a těšil jsem se v
Tiefenbachu vždy té nejlepší pověsti, byl jsem dne 15.prosince m.r.
propuštěn. V koncentračním táboře se můj zdravotní stav velmi
zhoršil a po návratu do Tiefenbachu bylo mi lékařské ošetření,
které velmi nutně potřebuji, odepřeno.

Po provedené opci¹ prostřednictvím JUDra Stadlera v
Jablonci n./N. a se svolením německých úřadů odjeli jsme ke svému
synu do Prahy. Číslo opčního prohlášení v případě potřeby mohu si
vyžádati u jmenovaného právníka.

Nemám v úmyslu již vzhledem ke svému stáří a nemoci
provozovati nějakou výdělečnou činnost, nýbrž chci v Praze žít
se svojí ženou ze svého zde uloženého jmění, které obnáší asi

Kč 70.000.- v hotovosti aasi Kč 150.000.- v čl.stát.papírech.

Mimo to zavázal se můj druhý syn, Eich Nettel, 109 Avenue Victor Hugo, Paris 16e u generálního konsulátu Čsl. republiky v Paříži, že v případě potřeby bude nás podporovati a jest ochoten složit u některého zdejšího sociálního ústavu jako záruku částku asi Kč 30.000.-, která by sloužila ku krytí našich životních potřeb, kdyby naše vlastní prostředky byly vyčerpány, nebo kdyby nás z nějakého nepředvídaného důvodu nemohl podporovati.

Prosím vzhledem k uvedeným důvodům, aby mi bylo lask. uděleno povolení k pobytu v Praze, neboť není zde nebezpečí, že bych se svojí manželkou byl někdy na obtíž československému státu nebo městu Praze.

Zádost stejného znění podávám Zemskému úřadu v Praze.

V dokonalé účtě:

Theodor Nettel

Theodor Nettel,
t.č. u p.Jana Nettela,
Praha XI., Fibichova 12.

E 24109

*Okres. policij. komisařství na žižkově
postupují s tím, že proti povolení pobytu
nemají námitek na dobu 2 měsíců*

Magistrát hl. města Prahy
Úřadovna v Žižkově.

- 3. I. 1939

Za primátora:

P. Macháček
mag. vrch. rada.

10. I. 1939

POLICEJNÍ ŘEDITELSTVÍ V PLZNI.

120

Čís. jed. 10184/38.pres.

Dne 17. listopadu 1938.

Židovští uprchlíci z obsazeného
území - překročení demarkační čáry.

Přílohy: Ø.

Z e m s k é m u ú ř a d u .

odd. 20a.

v P R A Z E .

Dne 13.XI.1938 bylo předvedeno ke zdejšímu úřadu 10 židovských uprchlíků / mezi nimi dvě nezletilé děti/, kteří podle svého udání byli pochyťáni ve čtvrtek dne 10.t.m. při razii v Karlových Varech v souvislosti s odvetnými opatřeními proti židovskými v říši za atentát v Paříži. Po věznění a výsleších trvajících do soboty 12.t.m. byli s transportem odvezeni auty ku hranicím a s pohružkou zastřelení přinuceni překročit demarkační čáru lesní cestou, mimo celní přechod. Těchto 10 osob bylo předáno zpět styčným důstojníkem štábu Daňkem dne 14. listopadu t.r.

Dne 15. listopadu t.r. bylo zastiženo dalších 16 osob ze zmíněného transportu a ještě téhož dne byly autokary, prostřednictvím styčného důstojníka předány říšskoněmeckým orgánům. Téhož dne přijela vlakem do Plzně skupina 14 židů, bez jakýchkoliv dokladů, která byla pozastavena a následujícím vlakem vrácena zpět na území zabrané.

Bylo zjištěno, že říšskoněmecké úřady hromadně zahánějí židy do vlaků, odjíždějících do ČSR, bez průkazů nebo s propustkami, platnými jen několik hodin, nebo platnými jen pro výstup z okupovaného území. Orgánové pasové kontroly ihned takoveto

120

osoby vracejí zpět. Při tom dochází k velikému zpoždování vlaků, ale není tím dosaženo účelu, neboť osoby, našimi orgány správně vrácené, jsou v zápětí říšskoněmeckými orgány nejbližšími vlaky znovu posílány do ČSR.

Vládní rada a policejní ředitel:

./.

Čís.jed.10.184/38.pres.

Dne 17.listopadu 1938.

Židovští uprchlíci z obsazeného
území- překročení demarkační čáry.

Předkládám

presidiu zemského úřadu

/ Oddělení státní bezpečnosti /

v

Praze-Smíchově,

Zborovská tř. č.27

na vědomí.

Vládní rada a policejní ředitel:

[Handwritten signature]

Presidium zemského úřadu v Praze	
Došlo dne:	20. XI. 1938
C 81533	pres. ael
Přílohy:	—

g. g. g.

pref
81532

Velitelství četnického oddělení Roudnice n/L. Roudnice n/L., 14. listopad 1938.

Čís. jedn. 1557 d. v. / 1938.

125

Věc: Pronásledování židů v Chomutově.

P r a h a .

Dne 10. listopadu 1938 byli shromážděni židé v Chomutově na náměstí, kam byli vyvedeni ze svých bytů policisty za výpomoci civilních osob. Na náměstí v Chomutově byl shromážděn velký dav lidí, a provolával „Ven se židy“.

Každý žid dostal koště a pod dohledem policejním museli židé zamestati náměstí a k rychlému výkonu byli poháněni nadávkami, ranami a kopanci. Smetí museli sbírat rukama a nakládati do vozíku. Aby vozík se smetím byl těžký, byly do něho posazeny děti a když jej nemohli židé utáhnouti, byli poháněni tyráním. Po této práci byli seřaděni do průvodu a v průvodu museli nésti tabule, s německým nápisem „Ven se židy“ a „Pomsta za Paříž“. V průvodu museli židé provolávat „Židé jsou největší prasečí psi“. Ti kteří ~~nesl~~ nenesli tabule s nápisy, museli mít ruce vzpaženy a když jim klesaly, byli za to biti. Po průvodu byli odvedeni na radnici v Chomutově k výslechu, z věci které měli při sobě byli jim odebrány klíče od domu a peníze.

Po úředním řízení byli naloženi do nákladních aut a odvezeni z Chomutova na demarkační čáru u Loun. Od vzdálenosti 40 m delimitační čáry museli židé mladší 50 let kleknouti na zem a plaziti se po kolenech až k hranici, při čemž dostávali kopance.

Hlídká četnické stanice Louny, která provádí pasovou kontrolu na silnici Louny-Postoloprty zadržela o 21 hod. 30 židů mužů a žen a dopravila je na policejní strážnici v Lounech, kde udali židé v hlášení uvedené okolnosti. Někteří krváceli v obličeji a na těle a byli ošetřeni MUDr. Veilem v Lounech.

Pokud lze usuzovati z učiněných výpovědí, šlo o pomstu v důsledku pařížského atentátu.

125
Dne 11. listopad 1938 o 15 hod. byli vyvezeni Židé z Loun na delimitační čáru na státní silnici Louny-Postoloprty a styčným důstojníkem předány opět německým orgánům, pokud příslušeli do zabraného území.

Na delimitační čáře státní silnice Louny-Postoloprty byla sesílena četnická hlídka třímužovou hlídkou SOS, aby bylo zabráněno pro příště vyhošťování Židů tímto směrem na naše území.

Zpráva jde zem. četn. vel. Praha, vel. I. sboru Praha, vel. prap. SOS, Lčl-ník a okr. úřad Louny.

Velitel oddělení:

myš. Gaja

Zemské četnické velitelství v Praze.

Došlo v Praze 17. XI. 1938

Čís. jed. 1/8070 dův. 1 přil.

Praha, 17. listopad 1938.

Presidium zemského úřadu

Zprav. - Tajné.

P r a h a .

Zasílám na vědomí.

Za zemského četn. velitele

myš. Kachánek

„[...] žádná humanita na světě nemůže předpisovat, že spíše má ve vlastní zemi hladovět Čech než právě přistěhovaný Němec nebo takový žid, který byl do této chvíle odhodlán sdílet osud německého národa. [...]

Mají-li na této obtížené lodi někteří býti vysazeni přes palubu, nechť jsou to ovšem spíše cizí než naši vlastní lidé. Hluboce lituji, že mi nezbývá, než takto mluvit. Ale mluvím tragicky v tragické situaci.“

Přítomnost, 26. října 1938, s. 673

Přesvědčení, že ve zmenšeném pomnichovském Československu nemají uprchlíci jiných národností co dělat, nehlásali pouze krajní nacionalisté či antisemité. Sdílel je dokonce i Ferdinand Peroutka, vydavatel liberálního týdeníku *Přítomnost*, který byl věrný ideálům Masarykovy první republiky.

Židovská emigrace nechápe, že ji zde nechceme.

Soustavné upozorňování našeho tisku na nebezpečí, jež ohrožuje klidný vývoj našich vnitřních poměrů a zaručuje, že hospodářské dění a práci v novém státě udržíme v našich rukou a pro naše lidi, stálé volání po rychlém uzavření epochy židovské emigrace, setkává se s hromadným souhlasem široké veřejnosti, která pozoruje, co se kolem nás a u nás děje.

Denně dostáváme balíky dopisů, v nichž nás čtenáři vyzývají, abychom v nastoupeném úsilí po očistě vytrvali.

Mnoho dopisů dostáváme i z venkovských měst; ukazují, že židovská emigrace postupuje stejně v Turnově, v Mladé Boleslavi, v Kolíně, v Plzni, v Brně, v Českých Budějovicích a jinde.

Nechceme to!

V Praze v posledních dnech se tato emigrace poněkud stáhla do pozadí. To neznámá, že by zanechala svého usilování vetřít se trvale do našeho života. Víme, že se našemu životu a myšlení nikdy nepřizpůsobí — a také to nechceme. Je v tom příliš mnoho nebezpečí z jedu rozkladu.

To, oč dnes usilují, je snaha, za všech okolností a za každou cenu nalézt pro svoje podnikání — plášť.

Jsou hledány čistě obchodní sňatky, kupuje se za každou cenu kapitálová účast a společenství, provádějí se obchody, které uskutečňují nastrčení domácí Židé jako jednatelé, hledají se cesty vniknouti do realitního obchodu, ve velkém kvete obchod se zlatem a šperky. Budiž již pozornost, že pražští židovští advokáti provozují dnes všechno možné, jenom ne svoji klientelu.

Bude třeba také zjistiti, kolik bytů, obchodů a provozoven obsadila ve Velké Praze tato emigrace. Byla by to číslce jistě nesmírně zajímavá a překvapující.

Sledujeme denně toto nebezpečí. Opakujeme: Nechceme být tvrdí, ale náš chudý krajíc nemůžeme nechat okoušávat lidmi, kteří nikdy pro nás neměli pochopení a jimž jsme byli jenom prostředkem a cestou k vlastnímu zisku.

Nepochopí-li to včas, nebude to naše vina.

58 – „Židovská emigrace nechápe, že ji zde nechceme“

Večer, 14. října 1938

² „peřiny a několik málo šatů“

³ „Ze Žatce jsme byli vyhnáni německým vojskem. Byl jsem přinucen podepsati prohlášení, že do 3 dnů opustím Žatec s celou rodinou, což může dosvědčiti naše služebná Anna Týřlová pod naší adresou. Já i moje manželka jsme lidé těžce nemocní, oba trpíme srdečními chorobami a po násilném vyhnání zhoršil se náš stav do té míry, že jsme se museli uchýliti do nemocnice v Lounech. Lékařská potvrzení o tom jsou přiložena k žádosti o povolení pobytu, podané na polic. komisařství Praha II dne 12. prosince 1938. Pro nedostatek místa v lounské nemocnici a náš zhoršený zdravotní stav byli jsme nuceni dáti se převést do Borůvkova sanatoria v Praze, kde jsme v léčení.“

Prohlášení.

1. Mořic Abeles, nar. dne 20. prosince r. 1861
v Domoučicích, polit. okres Louny, příslušný-á do
obce Žatec, národnosti české, náboženství židovského.
Poslední bydliště v obsazeném území Žatec, Tellweg, villa Helgenhausova.
nynější bydliště Borůvkovo sanatorium, Praha II, Legierova 63-160.
rodinní příslušníci (jméno, příjmení, rok narození) manželka Marie
Abelesová, roč. Simonová, roč. 5. listopadu 1873

2. Jaké zařízení - svršky - (nábytek a pod.) jste přivezl-a s sebou z obsazeného území?:

peřiny a několik málo šatů

3. Z jakého důvodu jste opustil(a) trvalé bydliště v obsazeném území? Uveďte podrobné důvody. Jmenujte případné svědky, kteří by mohli údaje potvrditi a uveďte jejich bydliště, pokud jest Vám známo:

Ze Žatce jsme byli vyhnáni německým vojskem. Byl jsem přinucen podepsati prohlášení, že do 3 dnů opustím Žatec s celou rodinou, což může dosvědčiti naše služebná Anna Týřlová pod naší adresou. Já i moje manželka jsme lidé těžce nemocní, oba trpíme srdečními chorobami a po násilném vyhnání zhoršil se náš stav do té míry, že jsme se museli uchýliti do nemocnice v Lounech. Lékařská potvrzení o tom jsou přiložena k naší žádosti o povolení pobytu, podané na polic. komisařství Praha II dne 12. prosince 1938. Pro nedostatek místa v lounské nemocnici a náš zhoršený zdravotní stav byli jsme nuceni dáti se převést do Borůvkova sanatoria v Praze, kde jsme v léčení.

⁴ „Máme svůj soukromý majetek, jehož část přinesli jsme s sebou, větší část však zůstala v zabraném území a podnikáme již kroky za tím účelem, aby nám byl vrácen.“

⁶ „Do Žatce se vrátit nemůžeme, abychom nadále nebyli týráni, hlásili jsme se vždycky k české národnosti, takže návrat zpět je pro nás vyloučen, kromě toho jsme lidé těžce nemocní a potřebujeme stálé lék. ošetření.“

⁶ „Nikoli, poněvadž jsme lidé staří, kteří by ani delší cesty nebyli schopni.“

4. Z jakých prostředků jste v nynějším bydlišti živ(a)? (Výnos zaměstnání, finanční prostředky — hotovost, nemovitý majetek a pod.):

máme svoj soukromý majetek, jehož část
 přinesli jsme s sebou, větší část však zůstala
 v zabraném území a rozhodli jsme se
 za tím účelem, aby nám byl vrácen.

5. Zamýšlíte vrátiti se zpět do svého bydliště v obsazeném území? Kdy hodláte tak učiniti? *Do Prahy se vrátit nemůžeme, abychom*

5. Zamyslite si, jak se zpet do svého bydliště v osazeném domě
 hodláte tak učiniti? *Do řádky se vrátit nemůžeme, abychom
 na dále mohli žít, klásti půdu se vřelých a českých ná-
 roků, takže navrát zpět je pro nás užlovcem, kromě
 toho půdu lidé těžce nemohou a potřeby jsou stále větší.*

6. Zaujímáte se vystupovat do ciziny i s rodinou ? Kde ?
Jaké jste učinili již v tom směru kroky ? Jaký máte majetek,
který byste vzal s sebou ?

*Nikola, ponovadi pise. Eide' star, klun
7 ani delu est nebbi schorui.*

Postupuji

Nov. VII.

vyhledem k bydlísti: Dotazník

U. o. ur. pispomen.

Tom. II.

- 3. BŘEZ. 1939

7. 1939
Amtrak *Geisler*

Mořic Abeles

podpis (čitelný)

podpis (čitelný).
5 choť Marie

Kingsley, Orli chg

№ 8. III. 1939

Idrad: 7034

Prohlášení.

Lu

1. Emil Fantes, nar. dne 18. listop. r. 1884
v Marians. Lázní, polit. okres Marianské Lázně, příslušný-á do
obce Marianské Lázně, národnosti židov., náboženství israel.
Poslední bydliště v obsazeném území Marianské Lázně, dům Ebenfurt.
nynější bydliště Praha I. Sanytrova 16. Hamerschlak
rodinní příslušníci (jméno, příjmení, rok narození) ./.

2. Jaké zařízení - svršky - (nábytek a pod.) jste přivezl-a s sebou z obsaze-
ného území?:

Mimo vlastního šatstva a prádla nic.

3. Z jakého důvodu jste opustil(a) trvalé bydliště v obsazeném území?
Uveďte podrobné důvody. Jmenujte případné svědky, kteří by mohli údaje potvrditi
a uveďte jejich bydliště, pokud jest Vám známo:

Byl jsem pro židovskou stranu v Marianských Lázních aktivně
činým, pro které jsem také po řadu let pracoval jak ve výboru
tak i ve voleb. komisi a proto byl jsem na svobodě a konečně
snad i na životě ohrožen.

Jako svědci uvádím: Adv. Dr. Kohn-Schanzer z Mar. Lázní
t.č. Praha XII. Hotel Beránek

Dodatečně uvádím, že jsem měl výstup s uniform. ordnerem
Henleinovy strany, který mě vyhrožoval, že až přijde doba,
se mnou vyúčtuje.

4. Z jakých prostředků jste v nynějším bydlišti živ(a)? (Výnos zaměstnání, finanční prostředky — hotovost, nemovitý majetek a pod.):

Mám úspory v obnose asi Kč 50.000.- z kterých prozatím žiji.

5. Zamýšlíte vrátiti se zpět do svého bydliště v obsazeném území? Kdy hodláte tak učiniti?

Do okupovaného území se vrátiti za žádných okolností nemohu, a to pro pod b.3 uvedených důvodů.
Mám vumyslu, pak-li se naskytne příležitost vystěhovati se do ciziny.

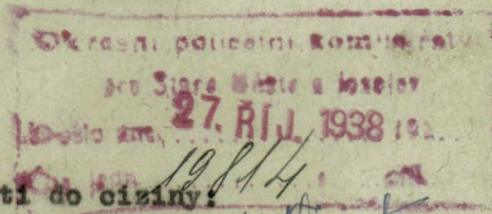
6. Zamýšlíte se i s rodinou vystěhovati do ciziny?

Kam:

Jaké jste učinili v tom směru kroky:

Jaký máte majetek, který byste vzal sebou:

Ano, jak jsem již uvedl v bodě 5. mám v myslu vystěhovati se. Jsem svobodný. — Vyjednávám se skupinou uprchlíků z Mariánské Lázně, které mají též v úmyslu vystěhovati se do Kanady. Vyjednávání není prozatím ukončeno. Jeden z účastníků odjíždí tyto dny do Londýna, aby vyjednávání ukončil. Celý můj majetek obnáší okamžitě, jak uvedl jsem již asi Kč 50.000.- z kterých jsem nucen prozatím žíti. Zbyde-li něco z těchto peněz do doby mého odjezdu, vzal bych tento zbytek rád sebou, neboť ničeho jiného již nevlastním, ovšem v předpokladu, že vývoz bude mi Čsl. Národní bankou povoleno. Jsem mimo to hlášen u vyst. spol. Hicem.
V Praze, dne 4.11.1938.

podpis (čitelný).

¹ Organizace rozdávající přistěhovačské certifikáty do Palestiny.

² Židovská organizace, jež pomáhala s emigrací Židů ze zemí, v nichž byli pronásledováni.

P. T.

Z e m s k ý ú ř a d,
V P r a z e,

HICEM
Pomocný ústav pro žid. průchozí a vystěhovalce
PRAHA V., Jáchymova 3.

Nížeapsaný Leo G r u m m e r, nar. 16. července 1888 v Kolomea v Polsku, německý státní příslušník, /bývalý rakouský/, bytem Praha II., Revoluční 24 c/o Fencel, byl výměrem Zemského úřadu v Praze č. 762/3 ze dne 18. prosince 1938 vyrozuměn, že se mu nepovoluje další pobyt v Československé republice.

Jmenovaný podává tímto odvolání proti citovanému výměru a prosí velmi zdvořile, aby vyloučení odkladného účinku odvolání bylo zrušeno. Jmenovaný žije již 6 let na území Československé republiky, většinou bydlil ve Varnsdorfu, kde nikdy nezavdal důvod k zakročení úřadů a nezneužíval práva pohostinství, které mu Československá republika poskytla. Roku 1933 byl v Lipsku zatčen a těžce ztýrán. Pak byl postrkem poslán na čsl. hranici. Usadil se ve Varnsdorfu a byl mu povolen též pobyt za účelem vyléčným. /Posledně výměrem Zemského úřadu č. 762/3 ze dne 11. dubna 1938 do 31. prosince 1938./

Jmenovaný jest chřtírného zdraví, chromý na 1 nohu a po odstoupení Sudetského území přijel do Prahy. Palestinský úřad a ~~xxxx~~ ¹ organizace ² Hicem se vynasnaží, aby mu v dohledné době /asi do března nebo dubna/ umožnili vystěhování do Palestiny, kde má syna a dceru.

Prosí velmi zdvořile, aby jeho pobyt byl zde ještě zatím trpěn, aby mohl své vystěhování v klidu připravit.

V dokonalé úctě
Leo Grummer

V Praze, dne 11. ledna 1939.

St. Spung.
Jan. 25. / 4. 39.

Vide paženau ne g. 60341

ULOŽIT!

C. o. dne _____ 19____
- 1. LIST. 1939

St. Spung.

Pod. 24. XV. 1938.

Čj: 553440

2
993
32

Kon. III.

552591

Zasílám k doručení přiložený zamítavý
výměr ale příkazu zemského úřadu v
Praze, proti datované potvrzence. Ne-
byl-li jmenovaný v tamním obvodu,
buď postoupeno přísl. komisariátu,
resp. úřadu k přímému vyřízení. Po
uplynutí dané lhůty buď zjištěno a
sem se spisem počána zpráva, zda a
kdy strana opustila zdejší státní
území.

Po vyhovění zpět.

St.b. dne 29. XV. 38.

Paul

St. Spung.

*k příjmu doručení a
doručení
k 3.*

EMIGRANT

no zlovině

43 - 6. ÚNOR 1939

Spisové

*k příjmu č. 552591 plus 16. 2. 39 podle le-
ného pro úpravu.*

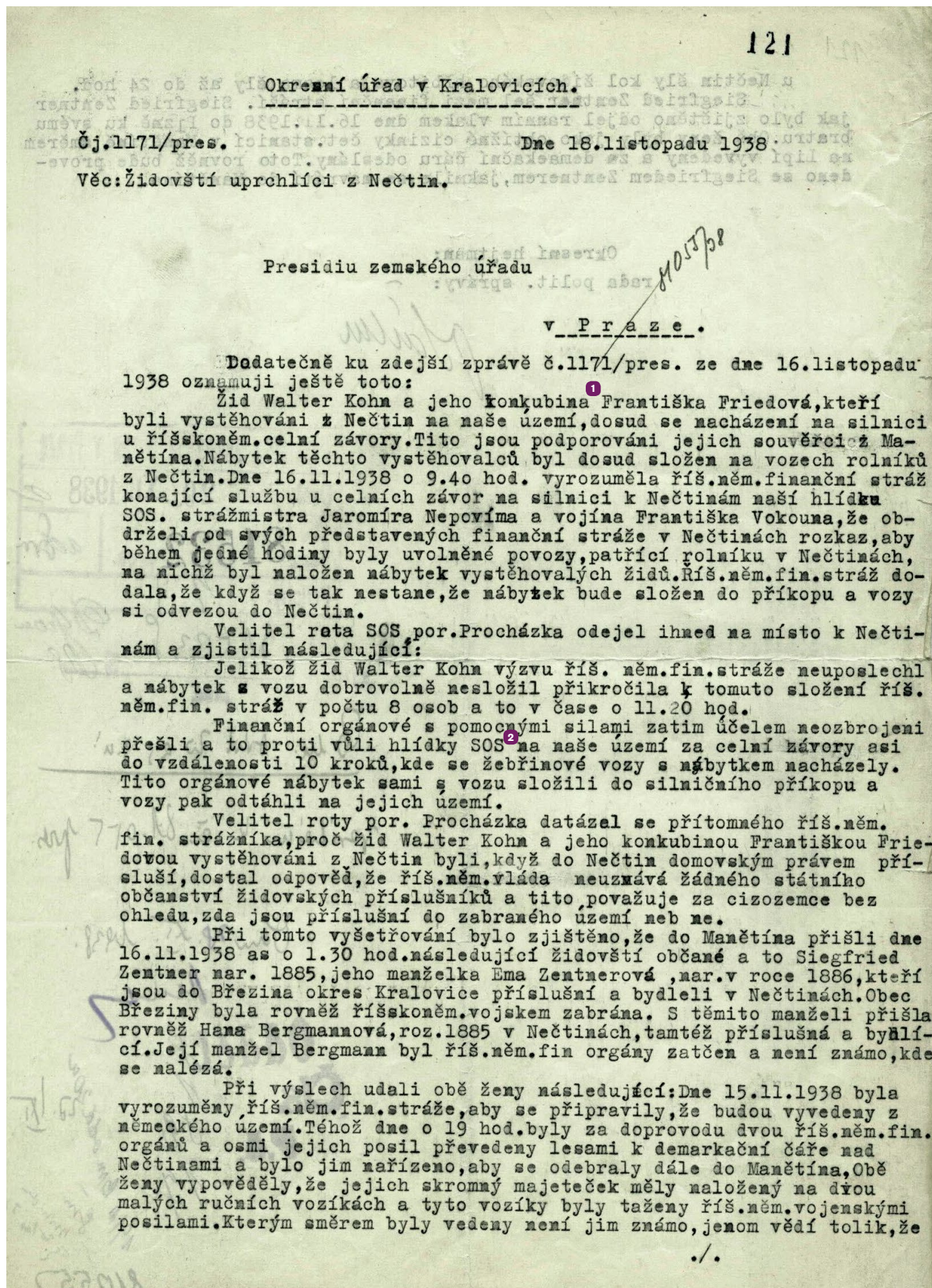
St. Spung.

16/2 Vyřizovna

Obec Nečtiny v západních Čechách se po záboru Sudet německou armádou v říjnu 1938 stala součástí Německa, zatímco sousední obec Manětín zůstala na českém území. Příběh zachycený v této zprávě ilustruje svízelnou situaci uprchlíků ze Sudet.

¹ Nesezdaná partnerka.

² Stráž obrany státu.

121 151

u Nečtin šly kol židovského hřbitova a lesma šly až do 24 hod.
Siegfried Zentner šel mezi finanční stráží. Siegfried Zentner
jak bylo zjištěno odjel ranním vlakem dne 16.11.1938 do Pízně ku svému
bratru. Obě ženy byly jako obtížné cizinky čet. stanicí v Manětíně směrem
na Lipí vyvedeny a za demačkační čáru odeslány. Toto rovněž bude prove-
dono se Siegfriedem Zentnerem, jakmile se navrátí do Manětína.

Okresní hejtmán:
rada polit. vyprav.

gailm

20. XI. 1938

81532

Přílohy:

81533

B. m. obil 20. 11. 1938

peníze k č. 81.055 pro.

Dum 28. 11. 1938.

Odděl
Clas.
P. 8

81055